

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2013

GEOGRAFIE V1

PUNTE: 300

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 16 bladsye en 'n aanhegsel van 13 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Die vraestel bestaan uit TWEE afdelings, naamlik AFDELING A en AFDELING B.
2. Beantwoord DRIE vrae wat soos volg gekies moet word:

EEN vraag uit AFDELING A
EEN vraag uit AFDELING B
Die DERDE vraag uit AFDELING A of AFDELING B
(Wat nog NIE beantwoord is NIE)
3. Alle diagramme is in die bylaag ingesluit.
4. Laat 'n reël oop tussen onderafdelings wat beantwoord word.
5. Begin ELKE vraag op 'n NUWE bladsy.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
7. Moet NIE in die kantlyne van die ANTWOORDEBOEK skryf NIE.
8. Omring die nommer van die vrae wat jy beantwoord het jou antwoorde op die voorkant van die ANTWOORDEBOEK.
9. Waar moontlik, illustreer jou antwoorde met benoemde diagramme.
10. Skryf netjies en leesbaar.
11. Puntetoekenning: Indien die puntetoekenning soos volg aangedui word –
 $3 \times 2 = 6$, beteken dit dat DRIE feite gegee moet word vir TWEE punte elk.

Indien die puntetoekenning soos volg aangedui word –
 $3 \times 1 = 3$, beteken dit dat DRIE feite gegee moet word vir EEN punt elk.

Opsteltipe vrae moet in VOLSINNE beantwoord word.
Enige LYS van antwoorde sal veroorsaak dat punte afgetrek word.

AFDELING A: FISIESE AARDYKSKUNDE: KLIMAAT EN WEER, FLUVIALE PROSESSE EN STRUKTUURLANDSKAPPE

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 1

1.1 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs 'waar' of 'onwaar' teenoor die vraagnommer (1.1.1 – 1.1.10), byvoorbeeld 1.1.11 Waar.

1.1.1	'n Sone wat die koue polêre winde skei van die warm tropiese winde staan bekend as die poolfront.	(2)
1.1.2	Bergwindtoestande langs die suidooskus van Suid-Afrika is die gevolg van die interaksie tussen die Suid-Indiese hoogdruk en die kuslaagdruk.	(2)
1.1.3	'n Lyndonderstorm is reënval veroorsaak deur 'n trog van laagdruk oor die plato.	(2)
1.1.4	Divergensie is die invloei van lug na 'n hoogdruk.	(2)
1.1.5	Die absorpsie van langgolf radiasie deur lugpartikels, gasse en wolke staan bekend as kweekhuis-effek.	(2)
1.1.6	'n Superponerende stroom het sy oorspronklike helling en rigting behou en het nie by die bestaande rotsstruktuur aangepas nie.	(2)
1.1.7	Gradering van riviere volgens 'n hiërargie staan as stroomorde bekend.	(2)
1.1.8	Die tyd-interval tussen die spits reënval-intensiteit en die maksimum riviervloei staan as die spitsvloei bekend.	(2)
1.1.9	Stroomdigtheid is die belangrikste faktor wat stroomvloei beïnvloed.	(2)
1.1.10	Die V-vormige vallei is 'n fluviale verskynsel wat oor die algemeen in die болоop van 'n rivier voorkom.	(2)

- 1.2 Bestudeer FIGUUR 1.2 wat die globale lugsirkulasie in die vorm van die drieselrangskikking voorstel om die volgende vrae te beantwoord.
- 1.2.1 Identifiseer die selle gemerk **A**, **B** en **C** wat die globale lugsirkulasie teweegbring. (3 x 1) (3)
- 1.2.2 Waarom is die lugbewegings geassosieer met hierdie drie selle (VRAAG 1.2.1) belangrik? (1 x 2) (2)
- 1.2.3 Watter van die selle sal waarskynlik Suid-Afrika die meeste affekteer? Verduidelik jou antwoord. (2 x 2) (4)
- 1.2.4 Wat veroorsaak die groot daling van lug in gebied **B**? (1 x 2) (2)
- 1.2.5 Stel EEN weerstoestand voor wat met sel **A** geassosieer word en gee 'n rede vir jou antwoord. (1 + 2) (3)
- 1.3 Bestudeer FIGUUR 1.3 wat 'n weerkaart voorstel om die volgende vrae te beantwoord:
- 1.3.1 Gee EEN rede om voor te stel waarom hierdie kaart van die winter seisoen verteenwoordigend is. (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Noem die lugdrukselle gemerk **A**, **B**, **C** en **D**. (4 x 1) (4)
- 1.3.3 Identifiseer die weerverskynsel wat deur **F** verteenwoordig word. (1 x 1) (1)
- 1.3.4 Wat word die term genoem wanneer 'n reeks aaneengeskakelde laagdrukselle soos die in F oor 'n gebied beweeg? (1 x 1) (1)
- 1.3.5 In watter algemene rigting beweeg die weerverskynsel by **F**? (1 x 2) (2)
- 1.3.6 Identifiseer die ontwikkelingfase van die weerverskynsel gemerk **F**. Gee 'n rede om jou antwoord te ondersteun. (1 + 2) (3)
- 1.3.7 Noem die wind wat die weerverskynsel gemerk **F** stuur. (1 x 1) (1)

- 1.4 Bestudeer die diagramme (FIGUUR 1.4) wat winde illustreer wat algemeen in bergagtige gebiede voorkom, om die volgende vrae te beantwoord.
- 1.4.1 Noem die tipe winde wat in vallei A en vallei B onderskeidelik waai. (2 x 1) (2)
- 1.4.2 Stel 'n rede voor vir die verskil in die rigting van lugbeweging in vallei A en B. (1 x 2) (2)
- 1.4.3 Indien temperature oornag onder vriespunt daal, watter vorm van neerslag sal by **C** vorm? (1 x 1) (1)
- 1.4.4 Verduidelik waarom nedersettings meer geredelik by punt D op 'n valleihang geleë sal wees. (1 x 1) (1)
- 1.4.5 Tabuleer EEN verskil tussen die winde wat by vallei A en vallei B ondervind word. (1 x 2) (2)
- 1.4.6 Verwys na die diagram en verduidelik waarom temperatuur met hoogte in vallei A toeneem. (1 x 2) (2)
- 1.4.7 Hoe word boerdery deur die temperature wat by **C** ondervind word beïnvloed? (1 x 2) (2)
- 1.5 Bestudeer die hidrogramme (FIGUUR 1.5) wat die afloop van twee verskillende riviere onder vier verskillende toestande voorstel om die volgende vrae te beantwoord.
- 1.5.1 Verwys na diagram A en pas hierdie byskrifte (*klein; groot*) met die hidrogramme genummer 1 en 2. (2 x 1) (2)
- 1.5.2 Verwys na diagram B en pas hierdie byskrifte (*kaal; plantbedekking*) met die hidrogramme 1 en 2. (2 x 1) (2)
- 1.5.3 Verwys na diagram C en pas hierdie byskrifte (*geleidelik; steil*) met die hidrogramme 1 en 2. (2 x 1) (2)
- 1.5.4 Verwys na diagram D en pas hierdie byskrifte (*deurlaatbaar; ondeurlaatbaar*) met die hidrogramme 1 en 2. (2 x 1) (2)

- 1.6 Bestudeer FIGUUR 1.6 wat stroomroof voorstel asook die onderstaande aanhaling om die volgende vrae te beantwoord.

“Daar word aangevoer dat die ongewone loop van die Nigerrivier die oorsaak is van stroomroof ...”

- 1.6.1 Verduidelik die term *stroomroof*. (1 x 2) (2)
- 1.6.2 Verduidelik hoe stroomroof tot *verjonging* van 'n rivier kan lei. (2 x 2) (4)
- 1.6.3 Verwys na die diagram en pas elk van die byskrifte (**A**, **B** en **C**) met die onderstaande terme:
- (a) Die rowerstroom (1)
- (b) Die verarmde stroom (1)
- (c) Die punt waar stroomroof plaasvind (1)
- 1.7 Verwys na FIGUUR 1.7 wat struktuurlandskappe en hangelemente voorstel om die volgende vrae te beantwoord.
- 1.7.1 Noem die landvormverskynsels wat deur A tot E op die diagram aangedui word. (5 x 1) (5)
- 1.7.2 Dui die tipe en aard van die onderliggende gesteentes wat met verskynsel D geassosieer word. (2 x 1) (2)
- 1.7.3 Meld EEN verskil tussen verskynsels A en B. (1 x 2) (2)
- 1.7.4 Teken 'n dwarsnit van verskynsel A en gee byskrifte van die VIER elemente van die hang. (4 x 2) (8)
- 1.7.5 Beskryf die gesteentestruktuur wat onderskeidelik met verskynsels B en C geassosieer word. (2 x 1) (2)
- 1.7.6 Noem EEN ekonomiese probleem wat verskynsel C vir ontwikkeling inhou. (1 x 2) (2)
- 1.7.7 Noem die ekonomiese belangrikheid van verskynsel D. (1 x 2) (2)

[100]

VRAAG 2

- 2.1 Vir elk van die volgende stellings, kies die korrekte woord(e) tussen hakies. Skryf slegs die woord(e) teenoor die vraagnommer (2.1.1 – 2.1.10), byvoorbeeld 2.1.11 aardverwarming.
- 2.1.1 Wanneer die isobare naby mekaar is, is die lugdrukgradiëntkrag (*geleidelik/steil*). (2)
- 2.1.2 Lug styg (*kloksgewys/anti-kloksgewys*) by 'n laagdruk in die Suidelike halfmond. (2)
- 2.1.3 Corioluskrag deflekteer wind na (*regs/links*) in die Noordelike halfmond. (2)
- 2.1.4 'n Geostrofiese wind beweeg (*parallel/diagonaal*) aan die isobare. (2)
- 2.1.5 'n Moesonwind waai vanaf die oseaan na die land in die (*winter/somer*). (2)
- 2.1.6 Die erosie van 'n rivier na sy oorsprong staan bekend as (*terugwaartse erosie/sywaartse erosie*). (2)
- 2.1.7 Die (*vloedvlakte/pedivlakte*) is die geërodeerde basisvlak van 'n Karoolandskap. (2)
- 2.1.8 Die borrelende vloei van water in 'n rivier word (*laminêre vloei/turbulente vloei*) genoem. (2)
- 2.1.9 'n Rivier waarin daar meer afsetting as erosie plaasvind is (*oorgegradeerd/onder gradeerd*). (2)
- 2.1.10 'n (*Lakkoliet/Lopoliet*) is 'n pieringvormige intrusie van massiewe stollingsgesteentes. (2)

- 2.2 FIGUUR 2.2 stel tropiese siklone voor. Bestudeer die diagram en beantwoord die volgende vrae.
- 2.2.1 Dui die halfgrond aan waar die tropiese sikloon voorkom. (1 x 2) (2)
- 2.2.2 In watter algemene rigting beweeg hierdie storms? Verklaar jou antwoord. (2 x 2) (4)
- 2.2.3 Verwys na die sentrum van die sikloon om die volgende vrae te beantwoord:
- (a) Wat word die sentrum van die storm genoem? (1 x 2) (2)
- (b) Verduidelik waarom dit windloos en wolkloos in die sentrum van die storm is. (1 x 2) (2)
- (c) Beskryf die lugdruk in die sentrum van die storm. (1 x 2) (2)
- 2.2.4 Dui DRIE toestande aan wat die ontwikkeling van tropiese siklone begunstig. (3 x 2) (6)
- 2.2.5 Onderzoek die impak van 'n tropiese sikloon op die volgende:
- (a) Die omgewing (1 x 2) (2)
- (b) Die ekonomie (2 x 2) (4)
- 2.3 Bestudeer die grafiek (FIGUUR 2.3) wat die rookkonsentrasie oor die stad Tshwane vir 'n periode van 24 uur in die winter voorstel en beantwoord die vrae wat volg.
- 2.3.1 Teen watter tyd is die rookkonsentrasie die hoogste? Gee 'n moontlike rede vir jou antwoord. (2 + 2) (4)
- 2.3.2 Teen watter tyd is die rookkonsentrasie die laagste? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2 + 2) (4)
- 2.3.3 Hoe sal die rook wat deur fabriekke veroorsaak word die temperatuur oor Tshwane verhoog? (2 x 2) (4)
- 2.3.4 Waarom sal die temperatuur in die kern van Tshwane verskil van die temperatuur in Faerie Glen? ('n Woonbuurt 10 km vanaf die stadskern.) (1 x 2) (2)
- 2.3.5 Watter gesondheidsprobleme ondervind mense wat in die kern van Tshwane werk as gevolg van besoedeling? (2 x 1) (2)

- 2.4 Bestudeer FIGUUR 2.4(A) en FIGUUR 2.4(B) wat dreineerbekkens en dreineerpatrone voorstel om beantwoord die volgende vrae.
- 2.4.1 Noem die dreineerpatrone wat **P**, **Q** en **R** gemerk is in FIGUUR 2.4(A). (3 x 1) (3)
- 2.4.2 Dui die onderliggende gesteentestruktuur aan wat met die dreineerpatroon P geassosieer word en verduidelik waarom hierdie gesteente-tipe tot hierdie stroompatroon gelei het. (1 + 2) (3)
- 2.4.3 Hoeveel dreineerbekkens is daar in diagram E? (1 x 2) (2)
- 2.4.4 Watter sytak, 1 of 2, in diagram D, toon 'n hoër dreineerdigtheid? (1 x 2) (2)
- 2.4.5 Dui TWEE faktore aan wat kan veroorsaak dat 'n stroom 'n baie lae dreineerdigtheid het. (2 x 2) (4)
- 2.4.6 Watter effek sal 'n hoë reënval by X het op die rivier by punt 3? (1 x 2) (2)
- 2.5 Bestudeer FIGUUR 2.5 wat 'n kronkelstroom voorstel en beantwoord die volgende vrae.
- 2.5.1 Identifiseer die stroompatroon in X. (1 x 1) (1)
- 2.5.2 Watter loop van die rivier word in X aangetoon? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1 + 1) (2)
- 2.5.3 Identifiseer die oewers (1 of 2) van die kronkelstroom in diagram X waar:
- (a) erosie plaasvind. (1 x 1) (1)
- (b) afsetting plaasvind. (1 x 1) (1)
- 2.5.4 Identifiseer vanaf die gemerkte pyltjies (3 of 4) waar die rivier die vinnigste vloei. Gee 'n rede vir jou keuse. (1 + 1) (2)
- 2.5.5 Pas die gemerkte afdelings van die rivier (A-A, B-B en C-C) met die dwarsprofile (1, 2 en 3) soos in diagram Y aangetoon. (3 x 1) (3)
- 2.6 Verwys na FIGUUR 2.6 wat massaverplasings voorstel om die volgende vrae te beantwoord.
- 2.6.1 Melt watter die soort massaverplasing wat in die diagram voorgestel word. (1 x 2) (2)
- 2.6.2 Verwys na die diagram en noem TWEE faktore wat die massaverplasing genoem in VRAAG 2.6.1 veroorsaak het. (2 x 2) (4)
- 2.6.3 Beskryf TWEE metodes om die effek van die bogenoemde massaverplasing te verminder. (2 x 2) (4)
- 2.6.4 Bespreek enige TWEE gevolge van die massaverplasing genoem in VRAAG 2.6.1 op mense en die omgewing. (2 x 2) (4)

AFDELING B: MENSE EN PLEKKE, MENSE EN HUL BEHOEFTE, WATER- EN VOEDSELSEKERHEID

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 3

3.1 Verskillende moontlikhede word as antwoorde vir die volgende vrae verskaf. Kies die korrekte antwoord en skryf die letter (A – D) neer teenoor die vraagnommer (3.1.1 – 3.1.10), byvoorbeeld 3.1.11 B.

3.1.1 Die fisiese groei van 'n stad of dorp word ... genoem.

- A stedelike uitbreiding
- B stedelike groei
- C verstedeliking
- D ongebreidelde stedelike uitbreiding (2)

3.1.2 Stedelike ontwikkeling langs vervoerroetes staan bekend as:

- A Stedelike uitbreiding
- B Ongebreidelde stedelike uitbreiding
- C Stedelike lintvormige ontwikkeling
- D Stedelike hiërargie (2)

3.1.3 Die sy-aansig van 'n stad word verwys na as:

- A Stedelike morfologie
- B Stedelike profiel
- C Stedelike uitbreiding
- D Ongebreidelde stedelike uitbreiding (2)

3.1.4 Die terugkeer van mense na grond wat onteien was gedurende die apartheidsera word ... genoem.

- A grondherverdeling
- B grondrestitusie
- C grondhervorming
- D grondgebruik-vorme (2)

3.1.5 Waar baie plaasopstalle geleë is rondom 'n waterpoel, vorm sodanige nedersettings 'n ...

- A landelike nedersetting.
- B verspreide nedersetting.
- C stedelike nedersetting.
- D kernnedersetting. (2)

- 3.1.6 Nywerhede wat metale en minerale in hul onmiddellike omgewing prosessee en verwerk word ... genoem.
- A swaar nywerhede
 - B grondstofnywerhede
 - C ligte nywerhede
 - D brugnywerhede
- (2)
- 3.1.7 Die waterprojek wat water oordra vanaf die bo-loop van die Oranjerivier in Lesotho na die Vaalrivier staan as die ... bekend.
- A Tugela-Vaal projek
 - B Orange-Vaalrivier projek
 - C Lesotho Hooglandprojek
 - D Palmiet-Vaalrivier projek
- (2)
- 3.1.8 Die hoofhawe waardeur ystererts uitgevoer word is ...
- A Durban.
 - B Port Elizabeth.
 - C Richardsbaai.
 - D Saldanhabaai.
- (2)
- 3.1.9 Voedsel wat geproduseer word vanaf plante wat aangepas is vanaf uitheemse gene om oeste te verhoog en weerstand te bied teen plae staan as ... bekend.
- A inheemse gewasse
 - B kontantgewasse
 - C geneties gemodifiseerde gewasse
 - D uitheemse gewasse
- (2)
- 3.1.10 Suid-Afrika het 'n tweeledige landbou-ekonomie wat uit ... bestaan.
- A ekstensiewe en intensiewe boerdery
 - B kommersiële en bestaansboerdery
 - C veeboerdery en gewasboerdery
 - D rotasie en besproeiingsboerdery
- (2)

- 3.2 Verwys na FIGUUR 3.2 wat 'n riviervallei toon wat op 28°-suid geleë is en beantwoord die volgende vrae.
- 3.2.1 Identifiseer die landelike nedersettingspatroon by **A** en **B** onderskeidelik. (2 x 1) (2)
- 3.2.2 Gee TWEE voorbeelde van bestaansboerdery wat in die gebied beoefen word. (2 x 1) (2)
- 3.2.3 Noem EEN sosiale en EEN ekonomiese voordeel wat deur die inwoners van nedersetting A geniet word. (2 x 2) (4)
- 3.2.4 Verduidelik hoe die hoek van die sonstrale nedersetting A affekteer. (2 x 2) (4)
- 3.2.5 Die riviervallei ondervind gronderosie. Dui TWEE faktore aan wat die tempo van gronderosie verhoog het. (2 x 1) (2)
- 3.2.6 Stel enige TWEE faktore voor wat grondbewerking by C sal bevoordeel. (2 x 2) (4)
- 3.3 Bestudeer FIGUUR 3.3 wat die grondgebruik in 'n stad toon en beantwoord die volgende vrae.
- 3.3.1 Die stad het heelwat buite-geleë winkelsentrums. Stel TWEE voordele voor wat deur hierdie gebiede bo die SSK gemerk **B** geniet word. (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Beskryf die vorm van die stad. (1 x 2) (2)
- 3.3.3 Watter grondgebruikmodel pas op hierdie stad? (1 x 1) (1)
- 3.3.4 Noem die grondgebruik-sone by **A**. (1 x 1) (1)
- 3.3.5 Gebied D is 'n nuwe hoë-inkomste residensiële gebied. Verduidelik EEN faktor wat sy ligging bevoordeel. (1 x 2) (2)
- 3.3.6 Gebied C is 'n industriële landgoed (groepering van industrieë/nywerheidspark). Skryf 'n paragraaf (ongeveer 12 reëls) om die faktore wat die ligging van die nywerhede by **C** bevoordeel te bespreek en stel ook probleme voor wat moontlik in die gebied ondervind word kan. (6 x 2) (12)

- 3.4 Verwys na die inligting verskaf deur die Noord-Kaapse Departement van Landbou oor sy voedsel-ondersteuningsprogram (FIGUUR 3.4) en beantwoord die volgende vrae.
- 3.4.1 Definieer *voedselsekerheid*. (1 x 2) (2)
- 3.4.2 Gee redes vir die keuse van teikenbegunstigdes van die program. (2 x 2) (4)
- 3.4.3. Beskryf TWEE hoof maniere waardeur die program poog om voedselonsekerheid te verminder of te voorkom. (2 x 2) (4)
- 3.4.4 'n Tekort aan water dra by tot voedselonsekerheid in die Noord-Kaap. Stel TWEE maniere waardeur die watertekort aangespreek kan word. (3 x 1) (3)
- 3.5 Bestudeer die grafiek (FIGUUR 3.5) wat die werkloosheidsyfers van Suid-Afrika vir die jare 2001 tot 2008 aantoon om die volgende vrae te beantwoord.
- 3.5.1 In watter jaar was die werkloosheidsyfers die hoogste? (1 x 2) (2)
- 3.5.2 Dui EEN rede vir die lae werkloosheidsyfers gedurende 2008 aan. (1 x 2) (2)
- 3.5.3 Werkloos vind 'n manier om hulself en hul families te onderhou in die informele besigheidsektor. Verduidelik die konsep *informele arbeidsektor*. (1 x 2) (2)
- 3.5.4 Kan die informele arbeidsektor 'n permanente oplossing vir werkloosheid bied? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1 + 2) (3)
- 3.5.5 Gee TWEE voorbeelde van werksgeleenthede in die informele arbeidsektor. (2 x 1) (2)
- 3.6 Bestudeer die uittreksel (FIGUUR 3.6) en beantwoord die volgende vrae.
- 3.6.1 Noem TWEE van Suid-Afrika se waterbronne. (2 x 1) (2)
- 3.6.2 Lys TWEE faktore wat gelei het tot 'n toename in die aanvraag vir waterbronne in Suid-Afrika. (2 x 1) (2)
- 3.6.3 Skryf 'n paragraaf (ongeveer 12 reëls) om die redes te bespreek vir die watertekorte in Suid-Afrika en stel volhoubare maniere voor om die land se waterbronne te bestuur. (6 x 2) (12)

VRAAG 4

- 4.1 Kies die konsep/term uit die onderstaande lys om te pas by die beskrywing wat gegee word. Skryf slegs die konsep/term neer teenoor die vraagnommer (1.4.1 – 1.4.10), byvoorbeeld 1.4.11 Primêr.

LYS VAN KONSEPTE/TERME			
Stervormig	Natpunt	Drempelbevolking	Ligging
Vragverbrekingspunt	Betalingsbalans	Bruinstandplase	
Invoervervanging	Lynvormig	Sosio-ekonomiese ongeregtigheid	
Multinasionale korporasie	Nywerheidsontwikkelingskorporasie		
Droëpunt	Reikwydte	Landelike ontwikkeling	Standplaas
Handelsbalans	Groenstandplase	Deurgangsdorp	Vrye handel

- 4.1.1 'n Nedersetting wat naby 'n permanente waterbron voorkom (2)
- 4.1.2 Die vorm van 'n nedersetting langs die oevers van 'n rivier opgerig (2)
- 4.1.3 'n Nedersetting waar een soort vervoer met 'n ander vervang word (2)
- 4.1.4 Die maksimumafstand wat 'n persoon bereid is om te reis na 'n dienssentrum (2)
- 4.1.5 Die presiese terrein wat deur 'n nedersetting bedek word (2)
- 4.1.6 Die rekeningstaat wat die waarde van 'n land se transaksies met die res van die wêreld aantoon. (2)
- 4.1.7 Nuwe standplase vir nywerheidsontwikkeling geleë in die landelike-stedelike oorgangsones (2)
- 4.1.8 Die vervanging van goedere wat voorheen ingevoer was met plaaslik vervaardigde goedere (2)
- 4.1.9 Wanneer alle mense nie gelyke toegang het tot dienste, fasiliteite en hulpbronne in 'n bepaalde plek nie (2)
- 4.1.10 Groot maatskappye met takke wat in verskeie lande bedryf word (2)

- 4.2 Verwys na FIGUUR 4.2 wat 'n landelike nedersetting 30 km buite Ladysmith in KwaZulu-Natal aantoon en beantwoord die volgende vrae.
- 4.2.1 Verduidelik hoe reliëf die standplaas van die nedersetting beïnvloed het. (1 x 2) (2)
- 4.2.2 Gee EEN ander rede, behalwe boerdery, waarom mense hulle in landelike gebiede vestig. (1 x 2) (2)
- 4.2.3 'n Boer wil graag 'n deel van sy plaasgrond in 'n slaap-en-ontbyt onderneming omskep. Dui EEN voordeel en EEN nadeel wat hierdie verandering in grondgebruik op die nedersetting sal het. (2 x 2) (4)
- 4.2.4 Skryf 'n paragraaf (ongeveer 12 reëls) en voorspel die uitwerking wat veesiektes en bosbrande sal het op die ekonomie van die nedersetting en stel maniere voor wat die regering kan onderneem om die boere te help wat deur veesiektes en veldbrande geraak was. (6 x 2) (12)
- 4.3 Bestudeer FIGUUR 4.3 wat 'n stedelike profiel aantoon en beantwoord die volgende vrae.
- 4.3.1 Noem die grondgebruiksone gemerk **A**. (1 x 2) (2)
- 4.3.2 Dui TWEE kenmerke van die sone gemerk A aan soos vanaf die diagram afgelei. (2 x 2) (4)
- 4.3.3 Gee die term wat gebruik word vir die beweging van kommersiële funksies weg vanaf gebied A. (1 x 2) (2)
- 4.3.4 Skat die impak van hierdie neiging (verwys na jou antwoord in VRAAG 4.3.3) op die invloedseer van grondgebruik in sone A. (1 x 2) (2)
- 4.3.5 Gebied B is die oorgangsone. Gee EEN ander term wat gebruik word om hierdie sone te beskryf. (1 x 2) (2)
- 4.3.6 Beskryf kortliks die stedelike omgewing by **B**. (2 x 2) (4)
- 4.3.7 Met verwysing na stedelike beplanning, stel 'n moontlike rede voor vir die toestand van gebied B. (1 x 2) (2)
- 4.3.8 'n Groengordel word by **C** gevind. Stel die rol voor wat die groengordel speel om die toestand in die stedelike omgewing te verbeter. (1 x 2) (2)

- 4.4 Bestudeer die tabel (FIGUUR 4.4) wat die bydrae tot die BBP in 2009 in Suid-Afrika aantoon om die volgende vrae te beantwoord.
- 4.4.1 Watter ekonomiese aktiwiteit het in 2009 die grootste bydrae tot die BBP gelewer? Gee TWEE redes om jou antwoord te ondersteun. (2 + 2 x 1) (6)
- 4.4.2 Watter ekonomiese aktiwiteit het die minste bygedra tot die BBP in 2009? (2 x 1) (2)
- 4.4.3 Verduidelik waarom landbou, bosbou en visserij van groot ekonomiese belangrikheid vir Suid-Afrika is. (2 x 2) (4)
- 4.4.4 Skryf 'n paragraaf (ongeveer 12 reëls) en bespreek hoe sosio-ekonomiese faktore die vervaardigingssektor in Suid Afrika bevorder en beperk. (6 x 2) (12)
- 4.5 Verwys na die uittreksel (FIGUUR 4.5) en beantwoord die volgende vrae.
- 4.5.1 Beskryf die rol van die *Trots Suid-Afrikaanse-veldtog*. (1 x 2) (2)
- 4.5.2 Noem TWEE voordele van die *Trots Suid-Afrikaanse-veldtog* vir die land. (2 x 2) (4)
- 4.5.3 Wat is die negatiewe gevolge van globalisering wat die *Trots Suid-Afrikaanse-veldtog* probeer aanspreek? (2 x 2) (4)
- 4.5.4 Wat is die voordele van globalisering vir Suid-Afrika? (2 x 2) (4)
- 4.5.5 Vir 'n maatskappy of 'n produk om te kwalifiseer vir die *Trots Suid-Afrikaanse*-logo moet dit aan sekere kriteria voldoen. Melt EEN van hierdie kriteria. (1 x 2) (2)
- [100]**
- GROOTTOTAAL: 300**

